

Formulējuma palīgīdzekļa projekts grozījuma pieteikumam

Nr.	Pants	Likums	Atslēgvārdi:	Apraksts
X	X	(NpSG)	- Jaunā psihoaktīvo vielu likuma (NpSG) turpmāka izstrāde - Slāpekļa oksīda (N₂O), gamma-butirolaktona (GBL) un 1,4-butāndiola (BDO) izplatīšanas ierobežojumi, lai novērstu to ļaunprātīgu izmantošanu.	- Slāpekļa oksīda, GBL un BDO iekļaušana jaunā NpSG pielikumā, lai aizsargātu sabiedrības veselību pret slāpekļa oksīda ļaunprātīgu izmantošanu izklaides nolūkos, kā arī GBL un BDO ļaunprātīgu izmantošanu izklaides nolūkos vai noziedzīgu nodarījumu izdarīšanā (it īpaši seksuālu nodarījumu, kuros tie ir pazīstami arī kā "izslēgšanas pilieni" vai "izvarošanas narkotikas") - Aizliegums veikt darbības ar slāpekļa oksīdu attiecībā uz slāpekļa oksīda tvertnēm, kurās ir vairāk nekā 8 g slāpekļa oksīda, un aizliegums veikt darbības ar GBL/BDO attiecībā uz tīru vielu vai preparātiem, kuros ir 20 % vai vairāk. Tas attiecas tikai uz darbībām, kas nav saistītas ar apstrādi atzītiem komerciāliem, rūpnieciskiem un ekonomiskiem mērķiem, ņemot vērā to rūpniecisko izmantošanu kā lielapjoma ķīmikālijas. - Jo īpaši bērnu un jauniešu aizsardzībai: Slāpekļa oksīdam, <u>visiem</u> iepakojuma izmēriem un GBL/BDO gadījumā attiecībā uz tīru vielu vai preparātiem, kuru saturs ir 20 % vai vairāk: - Aizliegums pārdot, pirkt un glabāt nepilngadīgajiem - Jāievieš vispārējs aizliegums galalietotājiem pārdot, izmantojot tirdzniecības automātus un tirdzniecību pa pastu. - Atbrīvojums: Ja vielas ir preparātā vai traukā, no kura būtu tehniski neiespējami izvadīt vielu bez nesamērīgām pūlēm (piemēram, iepriekš uzpildīts aerosola krēms)

Projekts – X punkts

(Trīs psihoaktīvo vielu (smieklu gāzes,
GBL un BDO) pakļaušana NpSG)

Aiz X. panta iekļauj šādu X.a pantu:

“X.a pants Jauno psihoaktīvo vielu likuma grozīšana¹

2016. gada 21. novembra Jauno psihoaktīvo vielu likumu (Federālais likumu vēstnesis I, 2615. lpp.), kas pēdējo reizi grozīts ar 2024. gada 21. jūnija rīkojuma (Federālais likumu vēstnesis 2024 I, Nr. 210) 1. pantu, groza šādi:

1. 2. pants. 1. punkts tiek izteikts šādā redakcijā:

“1. Jauna psihoaktīvā viela

- a) viela vai vielas preparāts, kas pieder pie kādas no I pielikumā uzskaitītajām vielu grupām; vai
- b) viela, kas uzskaitīta II pielikumā, vai šādas vielas preparāts, ja šai vielai vai preparātam piemīt īpašības, kas uzskaitītas II pielikuma 2. slejā;”

2. 3. pantu groza šādi:

a) 1. punktu izsaka šādā redakcijā:

“1. Aizliegts:

- 1. tirgot, laist tirgū, ražot, nodot, iegādāties, turēt īpašumā vai ievadīt citai personai jaunu psihoaktīvu vielu, kas minēta 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā, vai jaunu psihoaktīvu vielu, kas minēta 2. panta 1. punkta b) apakšpunktā, kurai piemīt II pielikuma 3. slejā norādītās īpašības;

¹Paziņots saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes 2015. gada 9. septembra Direktīvu (ES) 2015/1535, ar ko nosaka informācijas sniegšanas kārtību tehnisko noteikumu un Informācijas sabiedrības pakalpojumu noteikumu jomā (OV L 241, 17.9.2015., 1. lpp.).

2. tirgoties ar 2. panta 1. punkta b) apakšpunktā minēto jauno psihoaktīvo vielu pa pastu vai pašapkalpošanās tirdzniecības automātos, laist to tirgū, iekļaut likuma darbības jomā vai iegādāties to,
3. piegādāt 2. panta 1. punkta b) apakšpunktā minēto jauno psihoaktīvo vielu personām, kas jaunākas par 18 gadiem, vai darīt to pieejamu personām, kas jaunākas par 18 gadiem, tiešam patēriņam,
4. iegūt vai glabāt jaunu psihoaktīvu vielu, kas minēta 2. panta 1. punkta b) apakšpunktā, kā personai, kas jaunāka par 18 gadiem.'

b) 2. punktu groza šādi:

aa) šā punkta 1. apakšpunktā vārdu "un" teikuma beigās aizstāj ar semikolu;

bb) 2. apakšpunkta beigās punktu aizstāj ar vārdu "un".

cc) tiek pievienots šāds 3. punkts:

"3. darbības, kas minētas 1. punkta 2. līdz 4. apakšpunktā, ja tās notiek administrēšanas formās, kurām būtu tehniski neiespējami izņemt attiecīgo jauno psihoaktīvo vielu bez nesamērīgām pūlēm."

3. 6. panta pirmajā teikumā vārdus "7. panta 11. punktā" aizstāj ar vārdiem "20. panta 1. teikumā".

4. 7. punktā komatu un vārdus "veidošanai un" aizstāj ar vārdiem "un priekš", svītro vārdus "un patērētāju aizsardzībai" un vārdus "vielu grupu sarakstu pielikumā" aizstāj ar vārdiem "vielu grupu sarakstu I pielikumā un vielu sarakstu II pielikumā".

5. Pielikums kļūst par I pielikumu.

6. Pievieno šādu II pielikumu:

II pielikums.

Pasaules Veselības organizācijas starptautiskie nepatentētie nosaukumi (SNN)	Vielas vai preparāta īpašības	Jaunās psihoaktīvās vielas raksturojums	Citi nepatentētie vai vispārpieņemtie nosaukumi	Ķīmiskie nosaukumi saskaņā ar Starptautiskās tīrās un lietišķās ķīmijas savienības (IUPAC) nomenklatūru	Eiropas Kopienas (EK) numurs
1,4-butāndiols	Vielā: Tīrs materiāls Preparāti: jebkurš preparāts, kas satur vairāk nekā 20 %	katras vielas	BDO, tetrametilēnglikols, 1,4-butilēnglikols, 1,4-dihidroksibutāns, B1D, Sucol B, diols 14B, 1,4-BD	Butāns-1,4-diols	203-786-5
γ-butirolaktons	Vielā: Tīrs materiāls Preparāts: jebkurš preparāts, kas satur vairāk nekā 20 %	katras vielas	Gamma-butirolaktons, GBL, butiro-1,4-laktons, dihidrofurān-2-ons, 1-oksa-ciklopentān-2-ons, 4-butanolīds	oksolān-2-ons	202-509-5
Slāpekļa oksīds	Vielā: Tīrs materiāls Preparāti: Katrs preparāts	Iepakošana traukā ar ietilpību vairāk nekā 8 g	Slāpekļa (I) oksīds, slāpekļa (II) oksīds, azooksīds, E 942	Slāpekļa oksīds	233-032-0,

Pamatojums

Attiecībā uz 1. numuru

Jaunās psihoaktīvās vielas (JPV) juridiskā definīcija 2. panta 1. punktā ir pārstrādāta.

Pārstrādājot 2. panta 1. punktu, šī juridiskā definīcija turpmāk ietvers gan vielas un to preparātus, ko var iedalīt vienā no I pielikumā uzskaitītajām vielu grupām (a) apakšpunkts), gan vielas un to preparātus, kas uzskaitīti II pielikumā (b) apakšpunkts).

2. pants. 1. punkta a) apakšpunkts atbilst iepriekšējai definīcijai. Šī juridiskā definīcija ietver arī visvairāk sintētiski ražotās vielas, ko dažkārt dēvē par “dizainerzālēm”, “pētniecības ķīmikālijām” vai “legālām apreibinošām vielām”. Dažas no tām ir jaunas vielas, ko īpaši ražo narkotiku tirgus dalībnieki, lai apietu vielas, uz kurām jau attiecas un kuras ir aizliegtas ar likumu, un dažas ir vielas, ko izstrādājusi farmācijas nozare, bet kas to psihotropo blakusparādību dēļ nav tālāk attīstītas par aktīvām farmaceitiskām vielām. Tos raksturo tas, ka tos var iedalīt vienā no I pielikumā uzskaitītajām vielu grupām.

Papildus JPV, uz kurām jau attiecas Jauno psihoaktīvo vielu likums (NpSG), psihoaktīvo rūpniecisko ķīmisko vielu ļaunprātīga izmantošana rada arvien lielāku risku sabiedrības veselībai. To nepareiza lietošana ir saistīta ar nopietniem veselības apdraudējumiem, kurus var būt grūti novērtēt. Nepilnīgi iztukšotu konteineru, piemēram, slāpekļa oksīda konteineru, eksplozijas un uzliesmošana arī rada veselības apdraudējumu atkritumu apsaimniekošanas uzņēmumu darbiniekiem. Turklāt iepakojumu atkritumi, kas rodas, izmantojot šīs vielas, var nodarīt kaitējumu likvidēšanas laikā izmantotajām šķirošanas un pārstrādes iekārtām.

Plašās likumīgās izmantošanas dēļ šīs vielas, no kurām dažas tiek tirgotas lielos daudzumos, nav piemērotas iekļaušanai Vācijas Narkotisko vielu likumā (BtMG). Šādai klasifikācijai būtu būtiska ietekme uz plūsmu, jo īpaši no tās izrietošo atļauju prasību un ļoti maza mēroga ziņošanas prasību dēļ. Tā rezultātā attiecībā uz šīm psihoaktīvajām rūpnieciskajām ķīmiskajām vielām pastāv regulējuma un kriminālatbildības nepilnības, kas ir jānovērš, tās iekļaujot NpSG. Tā kā esošais NpSG pielikums nesatur vielu grupas, kurām var piešķirt psihoaktīvās rūpnieciskās ķīmiskās vielas, NpSG ir jāpievieno otrs pielikums (II pielikums), kurā uzskaitītas atsevišķas vielas. Atšķirībā no iepriekšējā NpSG pielikuma, kurā definētas vielu grupas, II pielikumā atsevišķas vielas ir uzskaitītas kā pozitīvs saraksts saskaņā ar BtMG klasifikāciju. Ņemot vērā šo psihoaktīvo vielu plašo likumīgo lietojumu klāstu, ja tās tirgo kā ikdienas produktus, lietojums kā sastāvdaļām konkrētās koncentrācijās, kas noteiktas II pielikuma 2. slejā, būtu jāizslēdz no juridiskās definīcijas. Iekļaujot vielas, šo līdzekļu, piemēram, GBL saturošu nagu lakas noņēmēju, lietošanu nevajadzētu novērst vai apgrūtināt. Likuma vienīgais mērķis ir novērst to ļaunprātīgu izmantošanu izklaides nolūkos, nevis ierobežot to plaši atzīto izmantošanu citiem mērķiem. Piemēram, uz produktiem, kas satur GBL un BDO, neattiecas 2. panta 1. punkta b) apakšpunkta juridiskā definīcija, ja vielas

koncentrācija produktā ir tik zema, ka ir maz ticams, ka to varētu ļaunprātīgi izmantot izklaides nolūkos, jo vielas koncentrācija šādā preparātā ir pārāk zema, lai radītu psihoaktīvu iedarbību.

Saskaņā ar 7. pantā izklāstītajiem nosacījumiem vajadzētu būt iespējai ar rīkojumu paplašināt II pielikumu, iekļaujot tajā citas psihoaktīvas vielas, ja saskaņā ar zinātnes atziņām tas ir nepieciešams, ņemot vērā to, kā tās tiek izmantotas kā psihoaktīvas vielas, to nepareizas lietošanas apmēru un tiešu vai netiešu apdraudējumu sabiedrības veselībai. Pilnvaras izdot rīkojumus saskaņā ar 7. pantu ietver arī grozījumus II pielikuma 2. un 3. slejā.

Par 2. apakšpunktu

Iekļaujot II pielikumā uzskaitītās vielas un to preparātus JPV definīcijā 2. panta 1. punkta kontekstā, ja ir izpildītas II pielikuma 2. slejā uzskaitītās īpašības, administratīvais aizliegums rīkoties ar JPV, 3. panta 1. punkts, tiek attiecināts arī uz tām. Aizliegums paver iespēju konfiscēt un iznīcināt šos produktus, tādējādi ņemot vērā īpašo prasību aizsargāt sabiedrības veselību, nenosakot kriminālatbildību patērētājiem. Administratīvais aizliegums ir paredzēts, lai ierobežotu šo vielu izplatīšanu ar mērķi tās ļaunprātīgi izmantot izklaidējošos nolūkos un lai pēc iespējas ierobežotu to patēriņu un izmantošanu ar mērķi tās ļaunprātīgi izmantot izklaidē.

Saskaņā ar NpSG nodomu ir skaidrs, ka administratīvais aizliegums attiecībā uz glabāšanu un iegādi pārsniedz 4. pantā noteiktās krimināltiesību normas. Tomēr, tā kā psihoaktīvās rūpnieciskās ķīmiskās vielas, uz kurām attiecas II pielikums, tiek plaši izmantotas, ir jāierobežo administratīvā aizlieguma darbības joma. Šajā nolūkā otrajā teikumā ir noteikts, ka pirmajā teikumā aprakstītais administratīvais aizliegums attiecas uz II pielikumā uzskaitītajām vielām un to preparātiem tikai tad, ja ir izpildīts viens no otrajā teikumā uzskaitītajiem variantiem, t. i., ja tie atbilst II pielikuma 3. slejā uzskaitītajām īpašībām (1. apakšpunkts). Piemēram, slāpekļa oksīda gadījumā tas neietver iepakojuma izmērus, ko arī regulāri izmanto privātajā sektorā citiem mērķiem, nevis izklaides nolūkiem. Piemēram, putukrējuma putošanai regulāri tiek izmantoti pildījuma daudzumi ar saturu līdz 8 g.

Administratīvais aizliegums attiecas tikai uz slāpekļa oksīda kapsulām, kuru saturs pārsniedz 8 g, jo nevar pieņemt, ka mazāks daudzums var tikt izmantots ļaunprātīgai izmantošanai izklaides nolūkos.

Lai apkarotu patēriņu, kas saistīts ar ļaunprātīgu izmantošanu izklaides nolūkos, pat mazākos daudzumos, un jo īpaši lai labāk aizsargātu jauniešus no ātras un anonīmas piekļuves JPV, bērnu un jauniešu veselības un aizsardzības interesēs ir plānots, ka pat JPV, kas neatbilst II pielikuma 3. slejā noteiktajām īpašībām, nedrīkst tirgot, laist tirgū vai iekļaut

likuma darbības jomā pa pastu vai pašapkalpošanās nolūkos tirdzniecības automātos (2. apakšpunkts). Turklāt neatkarīgi no izplatīšanas kanāla ir spēkā stingrs aizliegums pārdot, pirkt un turēt valdījumā personām, kas jaunākas par 18 gadiem, vai personām, kas jaunākas par 18 gadiem (3. apakšpunkts).

Termins "pasūtījums pa pastu" ietver arī mazumtirdzniecību tiešsaistē. Praksē tas ir paredzēts, lai izslēgtu plašus izplatīšanas kanālus, jo ievērojama daļa no psihoaktīvo vielu tirdzniecības pašlaik notiek internetā. Dažos gadījumos vielas ir pieejamas arī pašapkalpošanās tirdzniecības automātos. Tikai skaidri piemērojot 1. punkta pirmajā teikumā aprakstīto aizliegumu šiem izplatīšanas veidiem, var ierobežot šo vielu pieejamību.

Aizliegums pārdot preces pa pastu un tirdzniecības automātos ir cieši saistīts ar aizliegumu izsniegt preces jauniešiem, lai sabiedrības veselības, bērnu un jauniešu aizsardzības interesēs samazinātu visuresošo pieejamību. Jo īpaši jaunieši varētu izmantot šos izplatīšanas kanālus, lai apietu vecuma ierobežojumu. Pats vecuma ierobežojums ir īpaši paredzēts, lai aizsargātu šo neaizsargāto grupu no šādu vielu lietošanas ietekmes uz veselību. Tādēļ ir pamatoti noteikt vispārēju aizliegumu to pārdošanai šai grupai.

Izņēmums attiecībā uz tirdzniecības pa pastu un tirdzniecības automātu fundamentālo aizliegumu un aizliegumu pārdot, turēt īpašumā un pirkt personām, kas jaunākas par 18 gadiem, pastāv gadījumos, kad viela ir ievadišanas veidā (kontainers, preparāts utt.), kurā tehniski nebūtu iespējams attiecīgo vielu izņemt bez nesamērīgiem pūliņiem. Piemēram, slāpekļa oksīds tiek izmantots kā propelents putošanai. Slāpekļa oksīda kapsulas ir stingri uzstādītas konteineros un satur tikai nelielu daudzumu slāpekļa oksīda. Šajā gadījumā nepieciešamās pūles, lai piekļūtu slāpekļa oksīdam (piemēram, sagriežot skārdeni un pēc tam izņemot nelielu daudzumu kapsulā), būtu nesamērīgas ar no tā iegūto psihoaktīvās vielas daudzumu. Ņemot vērā šo produktu biežo izmantošanu ikdienas dzīvē, būtu īpaši nesamērīgi izslēgt tos no tirdzniecības pa pastu, piemēram, saistībā ar pārtikas mazumtirdzniecības piegādes pakalpojumiem, vai no izmantošanas jauniešu vidū. Savukārt krēma aerosola kārbām, kurās kapsulas ir pieskrūvētas, ir piemērojami citi noteikumi. Šeit ir iespējams izņemt slāpekļa oksīdu ar ļoti mazu piepūli.

Turklāt atbrīvojumi no aizlieguma saskaņā ar 1. punktu atbilstoši 3. panta 2. punktam paliek neskarti.

Par 3. apakšpunktu

Federālās kriminālpolicijas biroja likums (Bundeskriminalamtgesetz, BKAG) tika pārstrādāts ar 2017. gada 1. jūnija Likumu par Federālās kriminālpolicijas biroja reorganizāciju (BGBl. I 1354. lpp.). Tāpēc atsauce uz BKAG ir jālabo.

Par 4. apakšpunktu

Pilnvaras izdot rīkojumus saskaņā ar 7. pantu turpina juridisko situāciju attiecībā uz JPV un paplašina to, iekļaujot iespēju grozīt II pielikumā uzskaitīto vielu sarakstu ar Federālās veselības ministrijas normatīvu rīkojumu, kam nepieciešama Bundesrāta piekrišana, vienojoties ar Federālo iekšlietu un kopienas lietu ministriju, Federālo tieslietu ministriju un Federālo finanšu ministriju, un pēc apspriešanās ar ekspertiem, ja tas ir zinātniski nepieciešams, ņemot vērā to, kā šīs vielas tiek izmantotas kā psihoaktīvas vielas, to nepareizas lietošanas apjomu un tiešo vai netiešo apdraudējumu sabiedrības veselībai. Tajā pašā laikā ir jāatjaunina Vācijas federālo ministriju nosaukumi, sk. Pienākumu pielāgošanas likuma 1. panta 2. punktu.

Par 5. apakšpunktu

Iepriekšējais pielikums kļūst par I pielikumu.

Par 6. apakšpunktu

Jaunajā II pielikumā iekļauj atsevišķas vielas, kuras to ķīmiskās struktūras dēļ nevar iedalīt kādā no I pielikumā minētajām vielu grupām. Ar pašreizējo likumprojektu slāpekļa oksīds (N_2O / slāpekļa oksīds), 1,4-butāndiols (BDO) un γ -butirolaktons (GBL) tiek iekļauti jaunajā II pielikumā, un tādējādi uz tiem attiecas NpSG noteikumi.

Slāpekļa oksīda patēriņš izklaides nolūkos palielinās. Iespējamo sabiedrības veselības risku ir daudz, un tie ir jāuztver nopietni, īpaši neaizsargāto sabiedrības locekļu gadījumā.

Eiropas Narkotiku aģentūra savā publikācijā "Recreational nitrous oxide use in Europe: situation, risks, responses", kas pieejama tīmekļa vietnē https://www.euda.europa.eu/sites/default/files/pdf/14854_en.pdf, ziņo par slāpekļa oksīda patēriņa pieaugumu atpūtas nolūkos.

Ja tiek ieelpots slāpekļa oksīds, lietotājs pēc dažām sekundēm piedzīvo īsu eiforiju, kas ietver vieglas halucinācijas un siltuma un laimes sajūtu. Intensīva akūta patēriņa gadījumā pastāv bezsamaņas risks. Tas kļūst īpaši riskanti, ja lietotāji vēlas palielināt ietekmes intensitāti, piemēram, velkot plastmasas maisiņu, kas piepildīts ar slāpekļa oksīdu, virs galvas. Šādos gadījumos, ja lietotājs zaudē samaņu, nosmakšanas risks ir augsts. Patērējot tieši no gāzes balona, pastāv sasalšanas risks, ādai nonākot saskarē ar balonu, jo tas strauji atdziest līdz $-55\text{ }^{\circ}\text{C}$, kā arī plaušu audu ievainojumi gāzes spiediena dēļ. Konstatēts, ka ilgstoša slāpekļa oksīda iedarbība ir saistīta arī ar B12 vitamīna rezervju izsīkšanu, kas izraisa megaloblastisku anēmiju un muguras smadzeņu bojājumus. Bojājums var ietekmēt arī nervus, kas ir atbildīgi par muskuļu kontroli. Jauktā lietošana ar citām zālēm (piemēram, opiātiem vai benzodiazepīniem) rada papildu riskus. Tas nozīmē, ka ir nepieciešami tiesiski pasākumi, lai aizsargātu iedzīvotāju, jo īpaši bērnu un jauniešu, veselību no nepareizas lietošanas izklaides nolūkos.

Slāpekļa oksīda gadījumā patēriņš izklaides nolūkos parasti notiek, izmantojot ar gāzi pildītus balonus, kurus parasti piepilda, izmantojot slāpekļa oksīda balonus ar tilpumu no 640 g līdz 2 kg. Tie bieži tiek piegādāti kopā ar patērētāju piederumiem, piemēram, baloniem un gumijas šļūtenēm. Dažkārt trauki ir krāsaini noformēti, un slāpekļa oksīds tiek aromatizēts ar sprauslām.

Saskaņā ar pašreizējo zinātnes un tehnoloģiju stāvokli slāpekļa oksīdu plaši izmanto komerciāliem, rūpnieciskiem un zinātniskiem mērķiem. Piemēram, slāpekļa oksīds tiek izmantots kā pārtikas piedeva pārtikas tehnoloģijā kā propelents piena produktu (piemēram, putukrējuma) putošanai. Ķīmiskajā rūpniecībā slāpekļa oksīdam nav būtiskas materiālas izmantošanas. Tomēr slāpekļa oksīds šeit tiek ražots kā blakusprodukts, kas tiek tieši emitēts vai lielākoties iznīcināts kā siltumnīcefekta gāze izplūdes gāzu attīrīšanas sistēmās. Turklāt slāpekļa oksīds ieelpošanai ir recepšu zāles, un farmācijas nozare to attiecīgi apstrādā. Kā zāles Zāļu likuma 2. panta 1., 2., 3.a un 4. punkta pirmā teikuma izpratnē tās var iegādāties tikai pret recepti, un tās ir izslēgtas no NpSG piemērošanas jomas saskaņā ar 1. panta 2. punkta 2. apakšpunktu.

Uz II pielikuma 3. slejā reglamentētajām īpašībām neattiecas 3. panta 1. punkta pirmajā teikumā noteiktais administratīvais aizliegums attiecībā uz atsevišķām patronām, kuru masa nepārsniedz 8 g. Šajā ziņā it īpaši to piegāde, ko veic, piemēram, lielveikali, joprojām ir pieļaujama. Tomēr 3. panta 1. punkta otrā teikuma noteikumi cita starpā izslēdz tirdzniecību pa pastu un piegādi tirdzniecības automātiem, kā arī piegādi, glabāšanu un iegādi personām, kas jaunākas par 18 gadiem, ja vien tas netiek darīts tādā veidā, kas neļauj attiecīgo vielu izņemt bez nesamērīgām pūlēm. Lielāku konteineru izmantošana rūpniecībā atzītai izmantošanai joprojām ir atbrīvota no aizlieguma saskaņā ar 3. panta 2. punkta 1. apakšpunktu. Attiecībā uz sabiedrības veselības aizsardzību, no vienas puses, un ar 7–8 g slāpekļa oksīda pildītu kārtidžu plašu izmantošanu putukrējuma pagatavošanai patērētāju vidū, no otras puses, ir lietderīgi ieviest šo robežvērtību. Ja tiek aizliegti pudeļu izmēri, ko parasti izmanto izklaidei, tā rezultātā ievērojami pieaugs vidējās cenas par patēriņa vienību, jo mazumtirdzniecībā pieejamo kasetņu iegādes izmaksas būs augstākas. Tas padarīs patēriņu mazāk pievilcīgu un samazinās pieprasījumu.

GBL un BDO ir psihoaktīvas rūpnieciskas ķīmikālijas ar plašu likumīgu pielietojumu. Tos cita starpā izmanto rūpnieciskos un ražošanas procesos, kā arī daudzos patēriņa produktos kā šellaka un sveķu šķīdinātājus, urbšanas eļļu piedevas, noņemšanas līdzekļus un tekstila piedevas, kā arī kā sastāvdaļas nagu lakas noņēmējiem bez acetona.

GBL un BDO, tāpat kā slāpekļa oksīds, tiek ļaunprātīgi izmantoti izklaides nolūkiem. Šī izmantošana rekreācijas nolūkos ietver gan apzinātu paštoksikāciju, gan ievadīšanu trešām personām, lai gūtu labumu no vielu apreibinošās ietekmes (izslēgšanas pilieni). Abas priekšzāles GBL un BDO, kurām pašām ir maza psihoaktīvā iedarbība vai tās nav vispār,

cilvēka ķermenī tiek pārveidotas par psihoaktīvo vielu gamma-hidroksisviestskābi (GHB). Viela GHB ir apstiprināta Vācijā narkolepsijas ārstēšanai. Tas ir no devas atkarīgs neiromodulators ar apreibinošu iedarbību. GHB ir iekļauta BtMG III pielikumā, un to var izrakstīt un tirgot kā zāles saskaņā ar narkotisko vielu tiesību aktu noteikumiem. Ar prekursoriem BDO un GBL ir saistīts ievērojams sabiedrības veselības apdraudējums, ko rada pārmērīga patēriņa izraisīta saindēšanās ar GHB, kas var izraisīt komu, bradikardiju un hipotermiju. Gan GHB, gan tās prekursori GBL un BDO kļūst arvien nozīmīgākas narkotikas Vācijā. To iedarbību var salīdzināt ar alkohola vai benzodiazepīnu iedarbību. Hroniska GBL vai BDO lietošana arī rada atkarības risku. Tā kā psihoaktīvais GHB ir ūdenī un spirtā šķīstošs un, iespējams, izraisa gribasspēka trūkumu ar sekojošu atmiņas zudumu, GBL un BDO tiek ļaunprātīgi izmantoti ne tikai izklaides nolūkos, bet arī kā apdullināšanas līdzekļi seksuāla rakstura nodarījumos (tā sauktās “izvarošanas narkotikas”) un noziedzīgos nodarījumos pret īpašumu. Tā kā organisms ātri noārda GHB, ir grūti pierādīt, ka tas ir lietots vai ievadīts, jo īpaši kriminālā kontekstā, kas rada papildu risku. Tāpēc gandrīz nav ticamu datu par GBL kā izklaides vielas ļaunprātīgu izmantošanu Eiropā. Pamatojoties uz patērētāju ziņojumiem internetā, kā arī daudziem konfiskācijas gadījumiem un ziņojumiem no atkarības konsultācijām, var pieņemt, ka ir liels skaits neziņotu gadījumu. 2024. gada Eiropas Narkotiku ziņojumā, kas pieejams vietnē https://www.euda.europa.eu/sites/default/files/pdf/31875_en.pdf?602898, Eiropas Narkotiku aģentūra norāda, ka 2022. gadā 11 ES dalībvalstīs un Norvēģijā bija 16 ārkārtas situācijas saistībā ar GBL un BDO. Tomēr var pieņemt, ka šis skaitlis nav reprezentatīvs, jo ir sagaidāms ievērojams skaits nepaziņotu gadījumu, jo īpaši attiecībā uz dzimumnoziegumiem, jo par tiem vai nu netiek ziņots, vai arī nav konstatēta (tiesu ekspertīzes) saikne ar GBL/BDO/GHB.

GBL un BDO iekļaušana II pielikumā cita starpā ļauj aizliegt šo vielu laišanu tirgū, kā arī to tirdzniecību, ražošanu un iekļaušanu akta darbības jomā un nodrošināt, ka šīs vielas ir drošas, tādējādi novēršot to ļaunprātīgu izmantošanu izklaides nolūkos vai izmantošanai par izslēgšanas pilieniem. Gan uz GBL, gan BDO attiecas brīvprātīga Eiropas uzraudzības sistēma preču uzraudzības ietvaros (brīvprātīga sadarbība starp nozari un tirdzniecību ar kompetentajām iestādēm, jo īpaši Muitas izmeklēšanas biroja Kopīgo preču uzraudzības centru un Federālo kriminālpolicijas biroju). Šī monitoringa sistēma uzrāda labus rezultātus attiecībā uz šādu vielu ražošanas un tirdzniecības kontroli Vācijā, pateicoties regulārai un uzticamai sadarbībai ar uzņēmumiem, kas darbojas ķīmiskajā rūpniecībā un ķīmisko vielu tirdzniecībā Vācijā. Šajā sakarā ir pasākumi, lai novērstu ļaunprātīgu izmantošanu izklaides nolūkos, kas arī tiek izmantoti. Tomēr attiecībā uz GBL vai BDO ļaunprātīgu izmantošanu, ja nodoms jau no paša sākuma ir saistīts ar izklaides nolūkiem, šīs kooperatīvās Eiropas uzraudzības sistēmas robežas ir sasniegtas.

Aizliegums 3. panta 1. punkta pirmajā teikumā ietver tīru vielu un preparātus, kuros BDO vai GBL saturs pārsniedz 20 %. Šīs robežvērtības ieviešanas rezultātā dažādie atzītie lietojumi saskaņā ar pašreizējo zinātnes un tehnoloģiju stāvokli, piemēram, nagu lakas noņemējos un fasāžu tīrītājos, kā produkti, kurus var nodot patērētājiem, joprojām ir izslēgti no NpSG darbības jomas. No otras puses, nodevai kā iespējamam tīrīšanas līdzeklim ar BDO vai GBL, kurā ir liels attiecīgās vielas procentuālais daudzums, nākotnē piemēro administratīvo aizliegumu, un tā ir sodāma saskaņā ar 4. panta nosacījumiem.

Finansiālā ietekme

Nav paredzama būtiska ietekme uz Vācijas federālo budžetu. Tā kā šīs trīs ķīmiskās vielas ir ļoti pieejamas iekšzemē, nepastāv risks, ka varētu palielināties nelikumīga importa konfiskācijas muitā. Nepieciešamie muitas kontroles pasākumi ir vajadzīgi arī bez juridiskām izmaiņām, jo pretējā gadījumā ienākošās personas būtu jāpārbauda arī attiecībā uz citām aizliegtām vielām vai priekšmetiem.

Kriminālprocesi, kuru skaits var palielināties, ir katras Vācijas federālās zemes individuālā atbildība.